

Олександр МАЛІЄНКО

Гроза чемпіонів отримала «бронзу»

В ігрових видах спорту третє місце на чемпіонаті світу для українських команд зазвичай вважається досить престижним здобутком. А ось для нашої шахової збірної «бронза» командної першості світу, що наприкінці минулого року відбулася в Туреччині, розцінюється ледь не як утішливий приз, адже вона мала всі підстави розраховувати на вищий результат.

67

Після невдалого виступу на чемпіонаті Європи українська збірна прагнула відновити своє реноме однієї із провідних команд світу. Її склад було підсилено: хоча знову не було Руслана Пономарьова, та разом із лідером Василем Іванчуком гросмейстери Олександр Моїсеєнко, Антон Коробов, Олександр Арещенко і дебютант збірної чемпіон України Юрій Криворучко мали шанси повторити досягнення 2001 року, коли наші шахісти вперше здобули золоті медалі командного чемпіонату світу. Такі сподівання підживлювало й те, що наймогутніший і найтитулованіший суперник – збірна Росії вже кілька разів поспіль виступає невдало.

У турнірі половина з десяти команд мала статус чинних чемпіонів: Азербайджан – чемпіон Європи, Китай – Азії, Єгипет – Африки, США – найкраща команда Американського континенту, а Вірменія – переможець Усесвітньої шахової олімпіади і командної першості світу. І ось збірній України, єдиній серед

решти учасників, вдалося виграти матчі проти всіх чемпіонів. Після п'ятого туру вона лідирувала з максимальною кількістю очок. А головний фаворит змагання – російська команда у своєму зірковому складі вже в першому турі зіграла вничью з вірменами, а наступного дня поступилася американцям.

Здавалося, шлях до загальної перемоги відкритий. Ще трохи очок, і можна було б, як це зробили на континентальній першості наші жінки, здобути перше місце, незалежно від результату гри з головним конкурентом – росіянами. Але до цього двою, котрий мав відбутися в передостанньому турі, наші гравці зустрілися з командою Нідерландів, яка була середньою за силою, про що свідчив і підсумковий результат її виступу – 50 відсотків очок. Та саме вона змогла «призупинити» лідера, записавши на свій рахунок першу перемогу над українською командою. Боротьба загострилася.

У наступному турі з аутсайдером турніру – командою Єгипту на-

ші грали без Іванчука, якому дали перепочинок перед вирішальним матчем із Росією. Перемога далася дуже нелегко: у двох партіях з чотирьох суперники мали шанси на вигреш, і тільки завдяки відчайдушному захисту і винахідливості українські гросмейстери не тільки виправили становище, а й переграли єгипетських майстрів. Що правда, з мінімальною перевагою, що потім матиме значення для розподілу місць.

У наступному матчі єдиної результативної партії виявилось досить для того, щоб лідери помінялися місцями. Росіяни свого шансу не втратили, і після чергової перемоги в останньому турі, набравши 15 командних очок, посіли перше місце. Україна і Китай фінішували з 14-ма очками, а за додатковим показником (сума результатів усіх партій) китайські шахісти здобули срібні медалі. «Грозі чемпіонів» дісталася «бронза». Зважаючи на перебіг боротьби, назвемо це не тріумфом, а просто успіхом.

Шаховий конкурс «Королева»

У № 15 журналу «Віче» було опубліковано розв'язки завдань перших п'яти турів. Подаємо відповіді на решту конкурсних завдань.

№ 11. Г. Каспарян (фрагмент етюду, 1934).

1. Фe7+ g5 2. Kph2 Cg1+ 3. Kp:g1 Фc1+ (тепер на відступ короля, чорні пожертвують ферзя на g1 або h1 з патом, але...) **4. Фe1+!! Ф:e1+ 5. Kph2 Фf2 6. Cd6! Фf4+ 7. g3+ Ф:g3+ 8. C:g3X.**

№ 12. М. Вукчевіч (1999).

1. Фh7!! Ф:h7+ (або ...C:h7+ 2. Kpb3 Cc2+ 3. C:c2X, 1...K:h7 2. Kpd3 Kg5 3. Cc2X) **2. Kpс3 Ф:h2 3. Ce4X.**

№ 13. А. Вотава (1935)

1. T:e6! (після 1.Фe7? чорні відби-

вають загрози – 1...K:f4+! 2. Kph2 K:g2) **1...fe 2. Фg7!! Ф:g7 3. g4+ Kph6 4. g5+ Kph5 5. g4X.**

№ 14. Л. Куббель (1935).

1. Фg5!! K:g5 (з низки інших можливих варіантів наведемо один: 1...b3! 2. Ta1! Kp:a4 3. Kb6X) **2. C:b4+ Kp:a4 3. Kb6X.**

№ 15 М. Кралін (1973).

1. g7! Фc3 2. Kd4 Фxd4 3. Фе3+ (наполягаючи на взятті ферзя) **3...Ф:e3 4. g8K+! Kp:g6 5. K:e7+**, і на будь-який відступ короля білі відіграють ферзя.

№ 16. В. Марич (1904–1905).

1. Фc6!! bc (загрозувало 2. T:b4+ T:h8 3. Фc3X) **2. Ka3 ba 3. Tb8X.**

№ 17. Г. Рінк (1934).

1. Фb6+ Kpb4 2. Фа5+ Kpc5 (взяття ферзя 2...Kp:a5 карається матом –

3. Kc6X) **3. Фc3+** (білі женуть ворожого короля на королівський фланг, де він змушений буде побити ферзя і отримає симетричний мат) **3...Kpd5 4. Фc6+ Kpe5 5. Фе6+ Kpf4 6. Ф:f6+ Kpg3 7. Фh4+ Kp:h4 8. Kf5X.**

№ 18. В. Каменський (1959).

1. Ca6! Ca8 (якщо 1...ab, то 2. Cb7 bc 3. Фа1X) **2. b7 C:b7 3. C:b7X**

№ 19. В. Калягін (1996).

1. Фf5!! (цей фантастичний хід забезпечує білого короля від шахів)

1...gf 2. Kg6+ hg 3. C:f6+ Ф:f6+ 4. bcФ+ Kpg7 5. Ф:d7+ Kph6 6. Фh7+ Kpg5 7. Ф:h4+!! Kp:h4 8. Th7+ Kpg5 9. h4X.

№ 20. С. Лойд (1855).

1. Фb8!! Ca2 (якщо 1...T:b8, то 2. Ke5, і мат наступних ходом) **2. Фh2 Ta4 3. Kpg3X.**